

ДО

WWF България

(Световен фонд за дивата природа)

Уважаеми колеги,

Обръщаме се към Вас във връзка с инициативата на Фондация „За нашето море“ – „Спасител на есетрите“. Бихме желали да Ви информираме за резултатите от нея, като вярваме, че те биха представлявали интерес за Вас с оглед на дълггодишната Ви работа по опазването на есетровите риби в Дунав и Черно море.

Инициативата стартира през 2023 г. като естествено продължение на партньорството ни с рибарската общност, и по-специално със Сдружение „Черноморски изгрев“. Повод за нея са наши наблюдения от 2021 г. за нарастване на случаите на приулов на есетрови риби при стопански риболов, но и тяхното доброволно връщане във водата.

Това ни мотивира да започнем организирана кампания за насърчаване на връщането и докладването на уловени есетри чрез популяризиране на добрите примери.

Основни резултати:

1. За периода 15.06–31.12.2023 г. на Фондацията са докладвани върнати във водата **86 есетрови риби**, като 90% от тях са уловени между **15 юни и 15 септември 2023 г.**
2. За периода 15.06–31.12.2024 г. на Фондацията са докладвани 89 върнати във водата есетрови риби, като 80% от тях са уловени между **15 август и 28 ноември 2024 г.**
3. През 2025 г. до момента са докладвани 5 нови случая:
 - На 7 март са уловени 3 пъструги с дължина между 80 и 90 см, в района североизточно от нос Емине;
 - На 29 март 2025 г. е уловена моруна с дължина 140 см и приблизително тегло 50 кг, на 12 мили източно от Шабла;
 - На 6 април 2025 г. е уловена най-голямата досега регистрирана моруна – 325 см, на около 15 мили източно от нос Емине.

До момента общият брой на уловените и върнати есетрови риби е 180 броя.

Докладвани са улови от 15 риболовни кораба (с дължина над 12 м), извършващи дейност в морските пространства на ЕС в Черно море. За сравнение – преди началото на инициативата получавахме информация от едва 4 кораба.

Характеристика на уловите:

- През 2023 г. около 50% от уловите са в района между Варна и нос Емине, а останалите – на юг от нос Емине. Дълбочината варира между 20 и 30 метра, на разстояние между 3 до 12 мили от брега;
- През 2024 г. половината от докладваните улови са в зоната между нос Емине и нос Калиакра, а другата – на юг от нос Емине. Дълбочината варира между 20 и 30 метра, на разстояние между 3 до 12 мили от брега;
- Преобладават видовете моруна, пъструга и чига, като около 80% от екземплярите са с дължина между 80 и 120 см;
- До 31.12.2024 г. са документирани пет моруни с дължина между 180 и 200 см, а най-големият екземпляр – 325 см, е регистриран през април 2025 г.

По-забележителни случаи:

- 22.06.2023 г. - моруна с дължина 190 см, уловена на 5–8 мили източно от Варна;
- 21.06.2023 г. – моруна с дължина 200 см, уловена в залива между Поморие и Несебър;
- 15.07. 2023 г. – моруна с дължина 180 см, уловена на около 8 мили източно от Варна;
- Края на юли 2023 г. - 13 есетрови риби за един ден с дължина между 60 и 90 см. Като 6 от тях с в един трал. Зона между Варна и Бяла, около 8 мили източно;
- 07.11.2024 г. - моруна с дължина 180 см и тегло около 80 kg, уловена на 1,5 мили от брега, пред Созопол;
- 28.11.2024 г. – моруна с дължина 255 см, уловена на около 10 мили пред нос Емине;
- 28.10.2024 г., - моруна с дължина 150 см, северно от Калиакра, в зона M27G9;
- 29.03.2025 г. – моруна с дължина 140 см, 50 kg, уловена на 12 мили източно от Шабла;
- 06.04.2025 г. – най-голямата до момента моруна, с дължина 325 см, уловена на 24 мили източно от нос Емине.

Какво научихме:

Опазването на есетровите риби в Черно море би било значително по-ефективно чрез активно включване на рибарската общност. Макар че случаите на незаконен улов на есетрови риби са намалели, все още има недобросъвестни рибари, които нарушават забраната.

Рибарската общност демонстрира все по-голяма осъзнатост относно необходимостта от устойчив риболов и опазване на морската среда. Подходящият

подход и ефективната комуникация с рибарите са от ключово значение за успешното опазване и на други видове, които ще бъдат обект на специални мерки за управление.

Рибарите не са сигурни за разликите между отделните видове есетрови риби и не винаги ги разпознават. Моруната е лесно разпознаваема, но се наблюдава объркване с други видове – чига, пъструга, руска есетра и хибриди.

Рибарите не отбелязват уловените есетрови риби в риболовните си дневници и не ги декларират официално, въпреки че проявяват готовност да съобщават за тях, като предоставят снимки и данни за размера и мястото на улова. Основна причина за това са неяснотите около правилата за улов на тези видове и противоречивите послания от страна на контролните органи, което поражда опасения, че при деклариране могат да им бъдат наложени глоби. С оглед на това намираме за необходимо да се организират съвместни обучения с инспекторите на ИАРА за изясняване на правилата и насърчаване на добрите практики.

Фондация „За нашето море“ ще продължи инициативата „Спасител на есетрите“ и през 2025 г., като декларираме своята готовност за сътрудничество с институциите и партньори като WWF България за трайното опазване на есетрите в Черно море и Дунав.

С уважение,

Димитър Димитров

Председател на Фондация „За нашето море“